

Štvrtok 29. novembra 2018

P8_TA(2018)0478

Správa o Srbsku za rok 2018**Uznesenie Európskeho parlamentu z 29. novembra 2018 o správe Komisie o Srbsku za rok 2018 (2018/2146(INI))**

(2020/C 363/18)

Európsky parlament,

- so zreteľom na závery Predsedníctva po zasadnutí Európskej rady v Solúne 19. – 20. júna 2003,
- so zreteľom na vyhlásenie zo Sofie uskutočnené v rámci samitu EÚ – západný Balkán 17. mája 2018 a na príslušnú „agendu priorít zo Sofie“,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady 2008/213/ES⁽¹⁾ z 18. februára 2008 o zásadách, prioritách a podmienkach obsiahnutých v európskom partnerstve so Srbskom a o zrušení rozhodnutia 2006/56/ES,
- so zreteľom na stanovisko Komisie z 12. októbra 2011 k žiadosti Srbska o členstvo v Európskej únii (SEC(2011)1208), na rozhodnutie Európskej rady z 2. marca 2012 udeliť Srbsku štatút kandidátskej krajiny a na rozhodnutie Európskej rady z 27. – 28. júna 2013 o začatí prístupových rokovaní EÚ so Srbskom,
- so zreteľom na Dohodu o stabilizácii a pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi a Srbskou republikou, ktorá nadobudla platnosť 1. septembra 2013,
- so zreteľom na rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN 1244 (1999), na poradné stanovisko Medzinárodného súdneho dvora z 22. júla 2010 k otázke súladu jednostranného vyhlásenia nezávislosti Kosova s medzinárodným právom a na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 64/298 z 9. septembra 2010, ktorou sa uznal obsah stanoviska Medzinárodného súdneho dvora a privítala pripravenosť EÚ uľahčiť dialóg medzi Srbskom a Kosovom,
- so zreteľom na berlínsky proces, ktorý sa začal 28. augusta 2014,
- so zreteľom na vyhlásenie a odporúčania prijaté na ôsmom zasadnutí Parlamentného výboru pre stabilizáciu a pridruženie EÚ – Srbsko (SAPC), ktoré sa konalo 13. – 14. júna 2018,
- so zreteľom na záverečnú správu Úradu pre demokratické inštitúcie a ľudské práva Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (ďalej len „OBSE/ODIHR“) o jeho volebnej pozorovateľskej misii s obmedzeným rozsahom na predčasných parlamentných voľbách v Srbsku z 29. júla 2016,
- so zreteľom na správu volebnej hodnotiacej misie OBSE/ODIHR o prezidentských voľbách v Srbsku z 2. apríla 2017,
- so zreteľom na správu Komisie za rok 2018 o Srbsku zo 17. apríla 2018 (SWD(2018)0152),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 6. februára 2018 o dôveryhodnej perspektíve rozšírenia pre krajiny západného Balkánu a väčšej angažovanosti EÚ v tejto oblasti (COM(2018)0065),
- so zreteľom na spoločné závery dialógu o hospodárskych a finančných otázkach medzi EÚ a západným Balkánom a Tureckom z 23. mája 2017 (9655/17),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 80, 19.3.2008, s. 46.

Štvrtok 29. novembra 2018

- so zreteľom na štvrté zasadnutie Rady pre stabilizáciu a pridruženie EÚ – Srbsko, ktoré sa konalo 16. novembra 2017,
 - so zreteľom na ôsme zasadnutie konferencie o pristúpení so Srbskom na úrovni ministrov, ktoré sa konalo 25. júna 2018,
 - so zreteľom na správu protikorupčného orgánu Rady Európy GRECO z júla 2015 o Srbsku a správu zo štvrtého kola hodnotení GRECO z 20. októbra 2017 s názvom Predchádzanie korupcii poslancov, sudcov a prokurátorov,
 - so zreteľom na posúdenie Komisie zo 17. apríla 2018 týkajúce sa srbského programu hospodárskych reforiem na roky 2018 – 2020 (SWD(2018)0132) a na spoločné závery dialógu o hospodárskych a finančných otázkach medzi EÚ a západným Balkánom a Tureckom, ktoré Rada prijala 25. mája 2018,
 - so zreteľom na stanovisko Benátskej komisie z 25. júna 2018 k návrhu zmien ústavných ustanovení o súdnictve,
 - so zreteľom na výsledok prieskumu z roku 2017 o marginalizovaných Rómoch na západnom Balkáne, ktorý podporila Komisia a uskutočnili Svetová banka a Rozvojový program OSN,
 - so zreteľom na spoločný pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Rodová rovnosť a posilnenie postavenia žien: ako môžu vonkajšie vzťahy EÚ v období 2016 – 2020 zmeniť život dievčat a žien,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. júna 2017 o správe Komisie o Srbsku za rok 2016 ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A8-0331/2018),
- A. keďže Srbsko sa musí ako každá krajina, ktorá sa usiluje o členstvo v EÚ, posudzovať na základe výsledkov dosiahnutých v plnení a uplatňovaní rovnakej skupiny kritérií a v dosahovaní súladu s týmito kritériami a keďže pre harmonogram pristúpenia zohrávajú rozhodujúci význam kvalita potrebných reforiem a angažovaný prístup k týmto reformám; keďže pristúpenie k EÚ je a vždy bude proces založený na zásluhách, ktorý je v plnej miere závislý od objektívneho pokroku, ktorý dosiahla každá krajina vrátane Srbska;
- B. keďže od začatia rokovaní so Srbskom bolo otvorených 14 kapitol, z ktorých dve boli predbežne uzavreté;
- C. keďže Srbsko sa neustále snaží o normalizáciu vzťahov s Kosovom, čo vyústilo do prvej dohody o zásadách upravujúcich normalizáciu vzťahov z 19. apríla 2013 a do dohôd z augusta 2015; keďže Srbsko je aj naďalej do tohto dialógu zapojené;
- D. keďže Srbsko prispelo k posilneniu regionálnej spolupráce a dobrých susedských vzťahov, ako aj mieru a stability, zmierenia a atmosféry umožňujúcej riešiť otvorené bilaterálne otázky z minulosti;
- E. keďže Srbsko sa neustále zasadzuje za vytvorenie fungujúceho trhového hospodárstva a pokračuje v dosahovaní výsledkov pri plnení záväzkov vyplývajúcich z dohody o stabilizácii a pridružení;
- F. keďže právny štát predstavuje základnú hodnotu, na ktorej je založená EÚ, a je jadrom procesu rozširovania, ako aj procesu stabilizácie a pridruženia; keďže na riešenie dôležitých problémov, ktoré v tejto oblasti pretrvávajú, sú potrebné reformy, najmä pokiaľ ide o zabezpečenie nezávislého, nestranného, zodpovedného a efektívneho súdnictva a boj proti korupcii a organizovanému zločinu, ako aj o ochranu základných práv;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 331, 18.9.2018, s. 71.

Štvrtok 29. novembra 2018

- G. keďže Srbsko ratifikovalo všetky základné dohovory Medzinárodnej organizácie práce, a to najmä Dohovor o slobode združovania a ochrane práva odborovo sa organizovať z roku 1948 (č. 87), Dohovor o vykonávaní zásad práva organizovať sa a kolektívne vyjednávať z roku 1949 (č. 98) a Dohovor o nútenej alebo povinnej práci z roku 1930 (č. 29);
- H. keďže mimoriadne vážne obavy naďalej vzbudzuje situácia v oblasti slobody prejavu a nezávislosti médií, ktorú je potrebné prioritne riešiť rozhodným a účinným spôsobom,
- I. keďže Srbsko využíva predvstupovú pomoc v rámci nástroja predvstupovej pomoci (IPA II), pričom na obdobie 2014 – 2020 je orientačné pridelenie prostriedkov vo výške 1,5 miliardy EUR; keďže revidované orientačné pridelenie prostriedkov z nástroja IPA II pre Srbsko na obdobie 2018 – 2020 je 722 miliónov EUR; keďže Srbsku bolo udelené ocenenie výkonu v polovici obdobia;
1. víta pretrvávajúcu angažovanosť Srbska na ceste integrácie do Európskej únie; vyzýva Srbsko, aby s podporou Komisie aktívne podporovalo toto strategické rozhodnutie medzi srbskou verejnosťou a ďalej posilnilo včasné a transparentné informovanie a viditeľnosť EÚ a projektov a programov, ktoré financuje;
 2. zdôrazňuje, že dôkladné vykonávanie reforiem a politík je hlavným ukazovateľom úspešného integračného procesu; vyzýva Srbsko, aby zlepšilo plánovanie, koordináciu a monitorovanie uplatňovania nových právnych predpisov a politík; víta prijatie tretej revízie národného programu pre prijatie *acquis* EÚ a varuje pred dôsledkami nedostatočnej transpozície dôležitých právnych predpisov EÚ pre zosúladenie s *acquis*; víta posúdenie Komisie uvedené v jej oznámení z názvom Dôveryhodná perspektíva rozšírenia pre krajiny západného Balkánu a väčšia angažovanosť EÚ v tejto oblasti, že za predpokladu pevnej politickej vôle, vykonania skutočných a trvalých reforiem a definitívneho vyriešenia sporov so susednými krajinami by sa Srbsko mohlo stať členským štátom EÚ; vyzýva Radu a Komisiu, aby za predpokladu, že to odôvodňuje potrebný pokrok, najmä v základnej oblasti právneho štátu, podporili otvorenie technicky pripravených kapitol a urýchlili celkový proces rokovaní o pristúpení;
 3. víta úspešné ukončenie procesu programovania v rámci nástroja IPA 2018 a podpísanie dohody o financovaní pre nástroj IPARD II; vyzýva Komisiu, aby pri navrhovaní nového nástroja predvstupovej pomoci (IPA III) zahrnula primerané ustanovenia s cieľom umožniť prípadné pristúpenie Srbska k EÚ;
 4. víta pokrok, ktorý Srbsko dosiahlo, pokiaľ ide o vytvorenie fungujúceho trhového hospodárstva, zabezpečovanie hospodárskeho rastu a zachovanie makroekonomickej a menovej stability; zdôrazňuje, že Srbsko dosiahlo značný pokrok pri riešení niektorých politických nedostatkov, ktoré boli v minulosti problémom, a to najmä prostredníctvom rozpočtovej konsolidácie; zdôrazňuje však, že nezamestnanosť, únik mozgov a ekonomická nečinnosť sú stále na vysokej úrovni; vyzýva Srbsko, aby vypracovalo udržateľný plán pre budúcnosť štátnych podnikov; zdôrazňuje mimoriadnu dôležitosť malých a stredných podnikov (MSP) pre hospodárstvo Srbska a požaduje transparentnejšie a menej zaťažujúce podnikateľské prostredie; podporuje vstup Srbska do Svetovej obchodnej organizácie (WTO);
 5. vyjadruje znepokojenie v súvislosti s pretrvávajúcou nezamestnanosťou a zdôrazňuje význam odborného vzdelávania a rozvoja podnikateľských zručností medzi mladými ľuďmi; vyzýva Srbsko, aby zlepšilo postavenie žien na trhu práce; vyzýva Srbsko, aby posilnilo trojstranný dialóg; požaduje zmenu zákona o príspevkoch do povinného sociálneho poistenia a zákona o zdravotnom poistení s cieľom zabrániť diskriminácii malých poľnohospodárskych výrobcov;
 6. berie na vedomie prezidentské voľby, ktoré sa uskutočnili 2. apríla 2017; víta všeobecný priebeh volieb a vyzýva príslušné orgány, aby zabezpečili uplatňovanie medzinárodných noriem; vyzýva orgány, aby sa v plnom rozsahu zaoberali odporúčaniami volebnej pozorovateľskej misie OBSE/ODIHR a vykonávali ich, najmä aby zabezpečili rovnaké podmienky počas obdobia kampane, a aby sa zapojili do dialógu s nezávislými vnútroštátnymi volebnými pozorovateľskými misiami; vyzýva orgány, aby riadne vyšetrili sťažnosti týkajúce sa prípadov nezrovnalostí, násilia a zastrasovania, ku ktorým došlo počas posledných volieb; so znepokojením berie na vedomie nedostatok transparentnosti financovania politických strán a volebných kampaní; upozorňuje, že je potrebné, aby bolo financovanie politických strán transparentné a v súlade s medzinárodnými štandardmi;

Štvrtok 29. novembra 2018

7. vyzýva Srbsko, aby posilnilo svoje zosúladenie so zahraničnou a s bezpečnostnou politikou EÚ vrátane jej politiky týkajúcej sa Ruska, a to aj v rámci Organizácie Spojených národov; víta významný príspevok Srbska a jeho trvalú účasť na mnohých misiách a operáciách v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SBOP) EÚ (EUTM Mali, EUTM Somálsko, EU NAVFOR Atalanta, EUTM RCA), pričom Srbsko sa zúčastňuje na štyroch zo šiestich vojenských misií alebo operácií, ktoré v súčasnosti uskutočňuje Únia; vyjadruje však znepokojenie nad pokračujúcou vojenskou spolupracou Srbska s Ruskom a Bieloruskom;

8. oceňuje konštruktívny prístup Srbska pri riešení následkov migračnej a utečeneckej krízy, ako aj výrazné úsilie krajiny o poskytnutie prístrešia a zabezpečenie dodávok humanitárnej pomoci, predovšetkým s podporou zo strany EÚ; víta skutočnosť, že Srbsko prijalo nové právne predpisy o azyle, cudzích štátnych príslušníkoch a pohraničnej kontrole; naliehavo vyzýva Srbsko, aby postupne zosúladiť svoju vízovú politiku s politikou EÚ; so znepokojením konštatuje, že nezosúladená vízová politika Srbska umožnila nelegálne prísťahovalectvo a pašovanie do krajín EÚ, ako aj do susedných krajín, ktoré nie sú členmi EÚ; naliehavo vyzýva Srbsko, aby zaviedlo mechanizmus návratu neregulárnych migrantov, ktorý je v súlade s *acquis* EÚ, a aby ďalej zlepšilo svoju schopnosť riešiť potreby maloletých osôb bez sprievodu; vyzýva Srbsko, aby našlo uskutočniteľné riešenie situácie utečencov zo susedných krajín, a to aj pokiaľ ide o ich potreby v oblasti bývania a prístup k práci a vzdelávaniu;

Právny štát

9. naliehavo vyzýva Srbsko, aby zintenzívnilo svoje reformné úsilie v oblasti právneho štátu a aby zabezpečilo najmä nezávislosť a celkovú efektívnosť súdnictva; zdôrazňuje, že osobitný dôraz by sa mal klásť na vykonávanie účinných reforiem v tejto oblasti; konštatuje, že hoci sa dosiahol určitý pokrok pri znižovaní počtu nevybavených starých prípadov presadzovania práva a pri zavádzaní opatrení na harmonizáciu súdnej praxe, nezávislosť súdnictva v Srbsku stále nie je úplne zabezpečená a rozsah politického vplyvu na súdnictvo aj naďalej vyvoláva znepokojenie; vyzýva Srbsko, aby posilnilo zodpovednosť, neustrannosť, profesionalitu a celkovú efektívnosť súdnictva a aby vytvorilo systém bezplatnej právnej pomoci, ktorým by sa zabezpečovalo široké spektrum poskytovateľov bezplatnej právnej pomoci; vyzýva na vykonávanie všetkých rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva;

10. opakovane zdôrazňuje význam zintenzívnenia boja proti korupcii a naliehavo vyzýva Srbsko, aby preukázalo jasné odhodlanie pri riešení tejto otázky; víta vykonávanie zákona o organizácii a právomoci vládných orgánov pri potláčaní organizovanej trestnej činnosti, terorizmu a korupcie; víta prijatie zmien v oddiele trestného zákonníka krajiny, ktorý sa venuje hospodárskej trestnej činnosti, a nabáda Srbsko, aby tieto zmeny vrátane pozmeňujúceho návrhu o zneužívaní funkcie v plnej miere vykonávalo, a tak zabránilo akémukoľvek zneužitiu; požaduje neustále vykonávanie národnej stratégie a akčného plánu boja proti korupcii; opakuje svoju výzvu Srbsku na urýchlené prijatie nového zákona týkajúceho sa jeho protikorupčnej agentúry s cieľom zlepšiť plánovanie, koordináciu a monitorovanie uplatňovania nových a existujúcich právnych predpisov a politik; zdôrazňuje, že je dôležité, aby táto agentúra získala a udržala si ľudské a finančné zdroje, ktoré potrebuje na nezávislé plnenie svojho mandátu; zdôrazňuje, že členovia protikorupčnej agentúry sa musia voliť podľa zásad transparentnosti, neexistencie konfliktu záujmov alebo politickej príslušnosti; vyzýva orgány, aby obsadili všetky voľné pozície v agentúre; vyzýva Srbsko, aby ďalej zlepšovalo svoje výsledky v oblasti vyšetrovania, obvinenia a právoplatného odsúdenia v prípadoch korupcie na vysokej úrovni a aby pravidelne zverejňovalo štatistické údaje o výsledkoch vyšetrovaní vo všetkých prípadoch údajnej korupcie verejných činiteľov;

11. vyzýva srbské orgány, aby vykonávali odporúčania Skupiny štátov proti korupcii (GRECO); vyzýva srbský parlament, aby sa zaoberal najmä odporúčaniami týkajúcimi sa predchádzania korupcii a konfliktom záujmov a aby prijal kódex správania;

12. uznáva, že sa dosiahol určitý pokrok v oblasti boja proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti, a víta skutočnosť, že Srbsko zohráva aktívnu úlohu v oblasti medzinárodnej a regionálnej policajnej a justičnej spolupráce; vyzýva Srbsko, aby preukázalo ďalšie odhodlanie a prinieslo konkrétne výsledky v tomto boji, najmä prostredníctvom presvedčivej bilancie vyšetrovania, stíhania a odsúdenia v prípadoch organizovanej trestnej činnosti vrátane nezákonného obchodovania s migrantmi zo Srbska do EÚ a krajín mimo EÚ, vražd súvisiacich s organizovanou trestnou činnosťou, počítačovej kriminality, finančných tokov na podporu teroristických činností a prania špinavých peňazí; vyzýva Srbsko, aby aj naďalej úplne uplatňovalo akčný plán dohodnutý s Finančnou akčnou skupinou (FATF); upozorňuje na zvyšujúci sa počet zločineckých útokov a vyzýva na riešenie tohto problému prostredníctvom neobmedzenej spolupráce s justičnými orgánmi;

Štvrtok 29. novembra 2018

Demokracia a sociálny dialóg

13. zdôrazňuje, že srbský parlament stále nevykonáva účinný dohľad nad výkonnou mocou a že je potrebné ďalej zlepšovať transparentnosť, inkluzívnosť a kvalitu legislatívneho procesu; víta stále klesajúcu mieru využívania naliehavých postupov pri prijímaní právnych predpisov; zdôrazňuje však, že stále časté využívanie naliehavých postupov podkopáva parlamentnú a verejnú kontrolu; zdôrazňuje, že by sa malo zamerať všetkým opatreniam, ktoré obmedzujú schopnosť srbského parlamentu viesť účinnú diskusiu o právnych predpisoch a uskutočňovať ich kontrolu; zdôrazňuje význam práce opozície v demokracii a zdôrazňuje, že jej politici by nemali byť vystavovaní osočovaniu a urážke na cti; vyjadruje znepokojenie nad tým, že niektorí politici zneužívajú verejnú diskusiu na podporu rastu radikalizmu; požaduje dodatočné opatrenia na zabezpečenie dialógu medzi stranami a účinného zapojenia občianskej spoločnosti; vyzýva srbský parlament, aby preskúmal prax kladenia obštrukcií a to, či táto prax potláča demokratickú diskusiu; víta pretrvávajúce úsilie srbského parlamentu o zvýšenie transparentnosti prostredníctvom diskusie o rokovacích pozíciách Srbska ku kapitolám týkajúcim sa prístupového procesu k EÚ a na základe výmeny názorov s hlavným vyjednávacím tímom a národným konventom o Európskej únii; zdôrazňuje, že je potrebné v plnej miere uznať a podporovať úlohu nezávislých regulačných orgánov vrátane ombudsmana krajiny, protikorupčnej agentúry, štátneho kontrolného úradu, komisára pre informácie verejného významu a ochranu osobných údajov; vyzýva srbský parlament, aby sa zapojil do vykonávania zistení a odporúčaní nezávislých regulačných orgánov, najmä pokiaľ ide o zistenia a odporúčania ombudsmana; pripomína, že jedným z pilierov európskeho sociálneho modelu je sociálny dialóg a že pravidelné konzultácie medzi vládou a sociálnymi partnermi zohrávajú kľúčovú úlohu pri prevencii sociálneho napätia a konfliktov; zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby sociálny dialóg presahoval výmenu informácií, a že by sa so zainteresovanými stranami mali prekonzultovať dôležité zákony, prv než sa dostanú do parlamentného postupu;

14. víta predloženie návrhu ústavnej reformy súdnictva v krajine, ktorá bola predložená Benátskej komisii na vyjadrenie stanoviska; zdôrazňuje, že je dôležité v plnom rozsahu vykonávať odporúčania Benátskej komisie; nabáda srbské orgány, aby začali inkluzívnu a zmysluplnú verejnú diskusiu uskutočnenú konštruktívne s cieľom zvýšiť informovanosť o procese ústavnej reformy v krajine; vyzýva na rozsiahle verejné konzultácie pred predložením konečného návrhu srbskému parlamentu;

15. víta pokrok Srbska pri reforme verejnej správy, najmä prostredníctvom prijatia niekoľkých nových právnych predpisov týkajúcich sa platov vo verejnej službe a pracovnoprávných vzťahov, miestnych samospráv a platov zamestnancov autonómnych provincií a národnej akadémie odborného vzdelávania; zdôrazňuje, že politické ovplyvňovanie pri menovaní osôb do vedúcich funkcií aj naďalej vzbudzuje obavy; vyzýva Srbsko, aby zmenilo zákon o štátnej službe s cieľom zaručiť neutralitu verejnej správy; konštatuje, že posilnenie administratívnych kapacít na všetkých úrovniach je dôležité pre úspešné vykonávanie kľúčových reforiem; víta zriadenie ministerstva pre európsku integráciu, ktorého súčasťou sú štruktúry bývalého srbského Úradu pre európsku integráciu, ktorý aj naďalej poskytuje politické usmernenia v oblasti európskej integrácie;

Ľudské práva

16. zdôrazňuje, že je zavedený legislatívny a inštitucionálny rámec pre dodržiavanie ľudských práv; zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa tento rámec dôsledne a efektívne vykonával v celej krajine; vyzýva Srbsko, aby prijalo nový zákon o ochrane údajov a zaistilo jeho úplný súlad s normami a najlepšimi postupmi EÚ; konštatuje, že s cieľom zlepšiť situáciu osôb patriacich do zraniteľných skupín vrátane detí, osôb so zdravotným postihnutím, osôb s HIV/AIDS a LGBTI osôb je nevyhnutné v úsilí aj naďalej vytrvať; odsudzuje skutočnosť, že aj naďalej dochádza k trestným činom z nenávisti voči Rómom a LGBTI osobám; vyzýva Srbsko, aby aktívne vyšetrovalo, stíhalo a odsudzovalo za trestné činy z nenávisti; vyzýva srbské orgány, aby presadzovali prostredie založené na tolerancii a odsúdili všetky formy nenávistných prejavov a verejného schválenia či popierania genocídy, zločinov proti ľudskosti a vojnových zločinov;

17. naliehavo vyzýva Srbsko, aby posilnilo úlohu a kapacity svojich orgánov, pokiaľ ide o ochranu zraniteľných skupín vrátane žien, detí a osôb so zdravotným postihnutím, a aby zabezpečilo lepšiu spoluprácu medzi políciou, prokurátormi a sociálnymi službami v tejto oblasti; víta ratifikáciu Istanbulskeho dohovoru zo strany Srbska a nedávny vývoj v oblasti opatrení na ochranu detí pred násilím vrátane oznámenia vlády o vytvorení funkcie ombudsmana pre deti a vyzýva orgány, aby monitorovali vplyv právnych predpisov a iných opatrení; zdôrazňuje, že stále pretrvávajú nedostatky v oblasti dodržiavania ľudských práv osôb so zdravotným postihnutím, a naliehavo vyzýva vládu, aby prijala národnú stratégiu pre osoby so zdravotným postihnutím;

Štvrtok 29. novembra 2018

18. dôrazne nabáda srbské orgány, aby zintenzívnili svoje úsilie o zlepšenie situácie v oblasti slobody prejavu a médií; víta zriadenie novej pracovnej skupiny zameranej na vypracovanie návrhu stratégie pre médiá; zdôrazňuje, že vyhrážky a násilie voči novinárom a médiám a ich zastrašovanie vrátane administratívneho obťažovania a zastrašovania prostredníctvom súdnych konaní naďalej vzbudzujú obavy; vyzýva úradníkov, aby verejne odsudzovali akúkoľvek formu zastrašovania novinárov a aby sa zdržali zasahovania do činností médií a novinárov, a to aj v súvislosti s voľbami; v tejto súvislosti poznamenáva, že hoci bolo vyriešených niekoľko prípadov a podaných niekoľko obvinení, dochádza k odsúdeniam stále veľmi zriedkavo; víta úsilie stálej pracovnej skupiny, ktorá bola zriadená na základe dohody o spolupráci a opatreniach na zvýšenie bezpečnosti novinárov, a vyzýva orgány, aby preukázali úplné odhodlanie vyšetriť a stíhať všetky prípady útokov na novinárov a médiá; žiada o plné vykonávanie zákonov o médiách a posilnenie nezávislosti regulačného orgánu krajiny pre elektronické médiá; víta obnovené úsilie o prijatie mediálnej stratégie s cieľom vytvoriť pluralitné mediálne prostredie a v tejto súvislosti zdôrazňuje význam transparentnej a inkluzívnej konzultácie so zainteresovanými stranami; zdôrazňuje potrebu úplnej transparentnosti vlastníctva a financovania médií; žiada prijatie politík, ktorými sa budú ochraňovať médiá a programy v jazykoch národnostných menšín žijúcich v Srbsku;

19. vyzýva srbské orgány, aby posilnili spoluprácu s organizáciami občianskej spoločnosti vrátane organizácií žien a skupín pre ľudské práva, ktorých úloha je kľúčová pre dobre fungujúcu demokraciu; odsudzuje negatívne kampane a reštrikcie zamerané proti určitým organizáciám občianskej spoločnosti; požaduje prijatie národnej stratégie a súvisiaceho akčného plánu na reguláciu prostredia, v ktorom pôsobia organizácie občianskej spoločnosti; domnieva sa, že je potrebné ďalšie úsilie na zabezpečenie systematickej spolupráce medzi vládou a občianskou spoločnosťou, a požaduje zvýšenú pozornosť pri navrhovaní a vykonávaní právnych predpisov v oblastiach, ktoré majú vplyv na občiansku spoločnosť;

20. berie na vedomie určitý pokrok, ktorý sa dosiahol v prípade nezákonného ničenia súkromného majetku a pozbavenia slobody pohybu v belehradskej štvrti Savamala v apríli 2016; požaduje jeho vyriešenie a úplnú spoluprácu so súdnymi orgánmi v rámci vyšetrovaní, aby páchatelia boli postavení pre súd;

Rešpektovanie a ochrana menšín

21. víta prijatie akčného plánu na uplatňovanie práv národnostných menšín a prijatie dekrétu, ktorým sa zriaďuje fond pre národnostné menšiny; vyzýva srbskú vládu, aby v plnej miere vykonávala všetky medzinárodné zmluvy týkajúce sa práv menšín; zdôrazňuje, že pokrok v oblasti zaručenia práv národnostných menšín je neuspokojivý, a žiada o plné vykonávanie akčného plánu a lepšiu koordináciu a zapojenie zainteresovaných strán vrátane susedných štátov, pokiaľ ide o dopravné a komunikačné potreby; konštatuje, že fond pre národnostné menšiny funguje a že jeho financovanie sa zvýšilo; víta prijatie rozhodujúcich zákonov týkajúcich sa rámca práv menšín; opätovne vyzýva Srbsko, aby zabezpečilo dôsledné uplatňovanie zákonov na ochranu menšín vrátane zákonov týkajúcich sa vzdelávania a kultúry, používania menšinových jazykov, zastúpenia vo verejnej správe a v súdnictve a trvalého prístupu k médiám a bohoslužbám v jazykoch menšín; uznáva aktívnu účasť národných menšín krajiny vo volebných cykloch a požaduje prijatie politík, ktoré zaručia ich spravodlivé politické zastúpenie v srbskom národnom zhromaždení; požaduje úplné uplatňovanie práva na včasný zápis narodenia; zdôrazňuje, že presadzovanie a ochrana ľudských práv vrátane práv národnostných menšín je základným predpokladom pre vstup do EÚ;

22. konštatuje, že kultúrna rozmanitosť Vojvodiny prispieva k srbskej identite; zdôrazňuje, že autonómia Vojvodiny by sa mala zachovať a že by sa mal čo najskôr prijať zákon o finančných zdrojoch Vojvodiny, ako je stanovené v ústave;

23. víta prijatie novej stratégie pre sociálne začleňovanie Rómov na obdobie 2016 – 2025 spolu s akčným plánom pre oblasť vzdelávania, zdravotníctva, bývania a zamestnanosti; víta skutočnosť, že sa v rámci stratégie uznáva, že rómske ženy čelia osobitnej diskriminácii; naliehavo vyzýva Srbsko, aby stanovilo jasné ciele a ukazovatele na monitorovanie vykonávania tejto novej stratégie; vyjadruje znepokojenie nad vysokým počtom rómskych dievčat, ktoré predčasne ukončili školskú dochádzku; konštatuje, že väčšina Rómov trpí sociálnym vylúčením a čelí systematickému porušovaniu svojich práv; žiada o úplné vykonávanie novej stratégie pre začleňovanie Rómov a akčného plánu; zdôrazňuje význam formulovania politík, ktoré budú bojovať proti diskriminácii Rómov a protirómskemu zmýšľaniu; žiada, aby sa umožnila zmysluplná verejná a politická účasť Rómov na všetkých úrovniach;

Štvrtok 29. novembra 2018

Regionálna spolupráca a dobré susedské vzťahy

24. víta skutočnosť, že Srbsko sa aj naďalej usiluje o konštruktívne dvojstranné vzťahy s ďalšími krajinami zapojenými do procesu rozširovania a so susednými členskými štátmi EÚ; víta skutočnosť, že Srbsko sa naďalej angažuje v mnohých iniciatívach v oblasti regionálnej spolupráce, ako sú proces spolupráce v juhovýchodnej Európe, Rada pre regionálnu spoluprácu, Stredoeurópska dohoda o voľnom obchode (CEFTA), jadransko-iónska iniciatíva, makroregionálne stratégie EÚ pre podunajskú oblasť (EUSDR), stratégia EÚ pre región Jadranského a Iónskeho mora (EUSAIR), brdsko-brijunský proces, iniciatíva šiestich krajín západného Balkánu a príslušný program v oblasti prepojenosti a berlínsky proces; víta doterajšie výsledky iniciatívy šiestich krajín západného Balkánu (WB6) a žiada ďalší rozvoj regionálneho hospodárskeho priestoru; opätovne vyzýva Srbsko, aby uskutočnilo opatrenia reformy prepojenosti súvisiace s programom v oblasti prepojenosti; víta úsilie Srbska zamerané na uprednostňovanie investícií do infraštruktúry a zdôrazňuje význam zvýšenej prepojenosti v regióne; konštatuje, že je potrebné vynaložiť viac úsilia na hospodársky a sociálny rozvoj pohraničných regiónov, aby sa zabránilo ich vyľudňovaniu; podporuje návrh na zníženie poplatkov za roaming na západnom Balkáne; zdôrazňuje, že nevyriešené dvojstranné spory by nemali mať nepriaznivý vplyv na proces pristúpenia; dôrazne podporuje záväzok partnerov zo západného Balkánu naďalej posilňovať dobré susedské vzťahy, regionálnu stabilitu a vzájomnú spoluprácu; pripomína, že EÚ je odhodlaná posilniť a zintenzívniť svoje úsilie s cieľom podporiť transformáciu regiónu;

25. víta prijatie národnej stratégie pre vyšetrowanie a stíhanie vojnových zločinov; berie na vedomie prijatie stratégie prokuratúry na vyšetrowanie a stíhanie vojnových zločinov a naliehavo vyzýva Srbsko, aby uskutočnilo všetky stanovené činnosti; víta vymenovanie nového prokurátora pre vojnové zločiny v máji 2017; opakuje svoju výzvu na vykonávanie tejto stratégie, najmä prostredníctvom predkladania obžalôb, a na prijatie operačnej stratégie prokuratúry; vyzýva Srbsko, aby účinne vyšetřilo všetky prípady vojnových zločinov, najmä tých, ktoré vzbudzujú veľkú pozornosť, a aby na týchto prípadoch spolupracovalo so svojimi regionálnymi partnermi; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby venovali ďalšie úsilie riešeniu týchto otázok v procese rokovaní medzi EÚ a Srbskom; naliehavo vyzýva orgány, aby naďalej riešili problém osôb, ktoré sa stali nezvestnými počas vojen v 90. rokoch 20. storočia; vyzýva Srbsko, aby opäť plne spolupracovalo so súčasným Medzinárodným reziduálnym mechanizmom pre trestné tribunály; naliehavo žiada srbské orgány, aby sa naďalej zaoberali otázkou osudu nezvestných osôb vrátane otvorenia štátnych archívov súvisiacich s vojnovým obdobím; naliehavo žiada Srbsko, aby vypracovalo systém odškodnení pre obeť a ich rodiny; opakuje svoju podporu iniciatívy na zriadenie regionálnej komisie pre zistenie faktov o vojnových zločinoch a iných prípadoch závažného porušenia ľudských práv spáchaných na území bývalej Juhoslávie; poukazuje na význam činnosti Úradu pre regionálnu spoluprácu mládeže (RYCO) a jeho miestnych pobočiek pri presadzovaní zmierenia medzi mladými ľuďmi; požaduje ďalšie zmeny zákona o reštitúcii a zdôrazňuje význam nediskriminačného zaobchádzania so žiadateľmi o reštitúciu v porovnaní s ostatnými príjemcami, najmä v oblasti registrácie verejného majetku;

26. vyjadruje poľutovanie nad tým, že niektoré srbské orgány opakovane popierajú genocídu v Srebrenici; pripomína im, že spolupráca v plnom rozsahu s Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu a jeho nástupcom Medzinárodným reziduálnym mechanizmom pre trestné tribunály znamená aj plné akceptovanie a vykonávanie jeho rozsudkov a rozhodnutí; zdôrazňuje, že uznanie genocídy v Srebrenici je zásadným krokom k pristúpeniu Srbska k Európskej únii;

27. víta pretrvávajúce odhodlanie Srbska, pokiaľ ide o proces normalizácie vzťahov s Kosovom, a jeho záväzok týkajúci sa vykonávania dohôd, ktoré sa dosiahli v rámci dialógu uskutočneného pod záštitou EÚ; víta skutočnosť, že srbský prezident začal vnútorný dialóg o Kosove; opakuje svoju výzvu na pokročenie v úplnom vykonávaní všetkých dohôd, ktoré už boli dosiahnuté, vrátane dohôd v oblasti energetiky, v dobrej viere a včas a nabáda obe strany na odhodlané pokračovanie v procese normalizácie; zdôrazňuje, že je dôležité vytvoriť združenie/spoločenstvo obcí so srbskou väčšinou; zdôrazňuje, že s cieľom dosiahnuť komplexnú normalizáciu vzťahov medzi Srbskom a Kosovom, ktorá sa má vymedziť v právne záväznej dohode, je nutné urýchliť prácu na novej fáze dialógu; opätovne vyzýva ESVČ, aby uskutočnila hodnotenie miery plnenia záväzkov oboch strán; jednoznačne odsudzuje zavraždenie kosovského srbského politika Olivera Ivanovića a zdôrazňuje potrebu skutočnej spolupráce medzi kosovskými a srbskými vyšetrovateľmi a potrebu medzinárodnej podpory, aby tak páchatelia boli postavení pred súd;

Štvrtok 29. novembra 2018

28. berie na vedomie prebiehajúcu diskusiu a verejné vyhlásenia o možnej úprave hranice medzi Srbskom a Kosovom vrátane výmen území; zdôrazňuje multietnickú povahu Kosova aj Srbska a to, že etnicky homogénne štáty v tomto regióne by nemali byť cieľom; podporuje dialóg, ktorý EÚ uľahčuje, ako rámec na dosiahnutie komplexnej normalizačnej dohody medzi Srbskom a Kosovom; domnieva sa, že akákoľvek dohoda by mohla byť prijateľná len vtedy, ak sa dosiahne po vzájomnom súhlase, pričom treba zohľadňovať celkovú stabilitu v regióne a medzinárodné právo;

29. vyjadruje znepokojenie nad opakovanými vyhláseniami vysoko postavených politikov, ktoré spochybňujú územnú celistvosť Bosny a Hercegoviny, a odsudzuje akúkoľvek formu nacionalistickej rétoriky zameranej na podporu jej rozpadu;

Energetika a doprava

30. vyzýva Srbsko, aby v plnej miere uskutočnilo opatrenia reformy prepojenosti v odvetví energetiky; povzbudzuje Srbsko, aby na trhu s plynom vytvorilo konkurenčné prostredie a splnilo zodpovedajúce záväzky týkajúce sa oddelenia, ako sa stanovuje v treťom energetickom balíku; vyzýva Srbsko, aby rozvinulo svoju energetickú politiku s cieľom znížiť závislosť od ruského dovozu plynu; víta úsilie krajiny o podporu investícií v oblasti energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov; pripomína, že právne predpisy o efektívnom využívaní energie nie sú úplne v súlade so zodpovedajúcimi smernicami EÚ; vyzýva Srbsko, aby diverzifikovalo svoje zdroje energie smerom k iným obnoviteľným zdrojom;

31. vyzýva srbskú vládu, aby prijala potrebné opatrenia na ochranu chránených oblastí, najmä pokiaľ ide o rozvoj vodných elektrární v environmentálne citlivých oblastiach, ako je prírodný park Stara Planina; v tejto súvislosti vyzýva na dôkladné posúdenia vplyvu na životné prostredie na základe noriem EÚ stanovených v smerniciach o vtácoch a o biotopoch a v rámcovej smernici o vode; nabáda srbskú vládu, aby účasťou a konzultáciou verejnosti vrátane všetkých zainteresovaných strán zvýšila transparentnosť plánovaných projektov;

32. víta spoločný záväzok týkajúci sa výstavby plynovodného prepojenia medzi Srbskom a Bulharskom, ktorý tieto dve krajiny podpísali 17. mája 2018 pri príležitosti samitu západobalkánskych vedúcich predstaviteľov v Sofii, a prijatie balíka opatrení nástroja predvstupovej pomoci (IPA) v roku 2018, ktorý zahŕňa strategicky dôležitý infraštruktúrny projekt diaľnice mieru medzi mestami Niš, Merdare a Priština, ktorý umožní lepšie dopravné spojenie medzi stredným Srbskom a Kosovom a má symbolický význam pre vzťahy v regióne;

33. vyjadruje hlboké znepokojenie nad alarmujúcou úrovňou znečistenia ovzdušia v Srbsku, v dôsledku ktorého podľa údajov Svetovej zdravotníckej organizácie v roku 2016 zomrelo približne 6 500 ľudí na ochorenia dýchacích ciest; v tejto súvislosti vyzýva srbské orgány, aby prijali potrebné krátkodobé opatrenia na riešenie tejto situácie a účinne reformovali strednodobé a dlhodobé politiky v oblasti dopravy a mobility vo veľkých mestách;

o

o o

34. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vláde a parlamentu Srbska.
